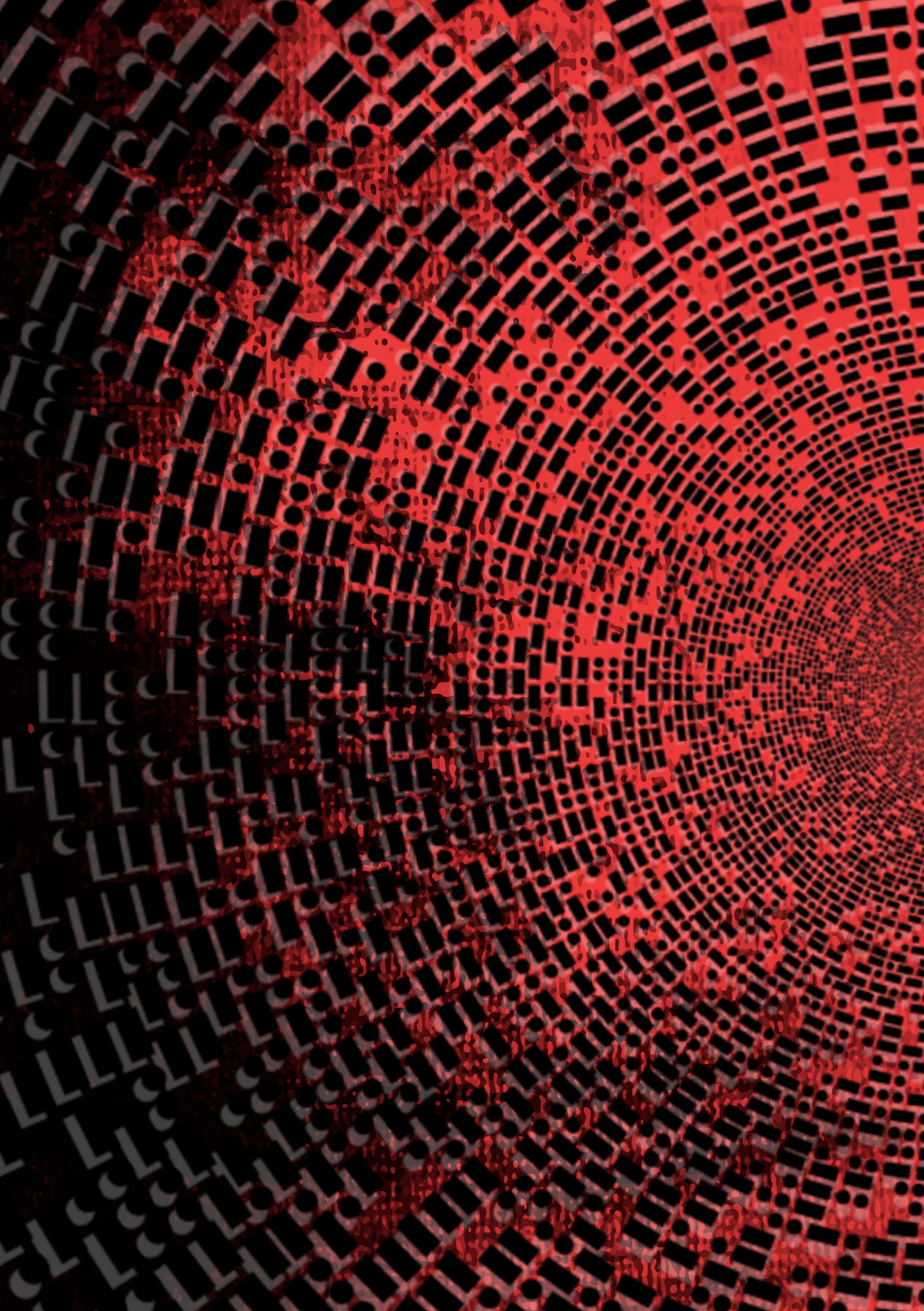

*Antifašizam
je moje opredjeljenje*

Predgovor:

Fašizam je u Bosni i Hercegovini danas itekako prisutan. Diskriminacija, segregacija, govor mržnje, historijski revizionizam, negiranje i relativizacija zločina, vjerska i etnička netrpeljivost, sve su to pokazatelji prisutnosti fašizma u BiH. Zbog toga je nužna edukacija što većeg broja ljudi, pogotovo mladih, o antifašizmu i njegovim univerzalnim vrijednostima.

Razarajućoj sili fašizma, koji prijeti da će uništiti hiljadugodišnje bosanskohercegovačke i antifašističke vrijednosti, može se suprotstaviti jedino antifašizam.

Ako bismo fašizam ograničili samo na period Drugog svjetskog rata i vezali ga isključivo za postojanje vojnih snaga fašističke Italije i nacističke Njemačke (uključujući i inačice fašističkog i nacističkog pokreta poput četničkog, ustaškog i drugih), napravili bismo veliku pogrešku. Fašizam je u različitim oblicima postojao i prije Drugog svjetskog rata. U Drugom svjetskom ratu fašizam je vojno pobijeđen, ali je i dalje opstao, preuzimajući neke nove oblike. Fašistički skup razmišljanja i postupaka u pravilu obuhvata sve one radnje i ideje koje podrazumijevaju izuzetno grubo kršenje ljudskih prava i sloboda. Neki od oblika i alata fašizma su:

- *Diskriminacija* - svaki postupak razlikovanja i nejednakog tretmana osobe ili grupe osoba zbog ličnih osobina koje ih čine različitim od ostalih. Može biti zasnovana na spolu, nacionalnom, vjerskom identitetu, seksualnoj orijentaciji, invaliditetu, političkom uvjerenju, boji kože, imovinskom stanju i sl;
- *Rasizam* - u teoriji, radi se o predrasudama ili u gorim slučajevima o ideologijama, koje ne uvažavaju ravnopravnost svih ljudi i njihovih grupa u samoostvarivanju ljudskih prava i sloboda. U praksi, rasizam producira podjelu "rasa" ili njihovu diskriminaciju, prema sopstvenim kriterijima. Prema tome, određenoj "rasi" "pripada" predodređen društveni položaj (status);
- *Šovinizam* - uvjerenje u nadmoćnost ili superiornost vlastite skupine ili naroda nad drugima. Šovinizam je u izvornom smislu oblik pretjeranog ili čak i agresivno pretjeranog nacionalizma. Šoviniisti se osjećaju superiorni prema pripadnicima drugih naroda i tako obezvređuju druge ljude;
- *Seksizam* - polazi od pretpostavke da se fizičke i mentalne razlike među spolovima moraju reflektirati na različiti položaj rodova u društvu;
- *Homofobija* - termin koji označava različite negativne stavove i osjećaje prema homoseksualnim osobama i osobama koje su percipirane kao homoseksualne, a što uključuje strah, averziju, predrasude, mržnju i slično;
- *Segregacija* - razdvajanje ljudi na osnovu različitih kriterija koji krše ljudska prava i slobode, itd.

ŽIVJETI
SLLOBODNI★!

Fašizam u svojoj osnovi podrazumijeva diskriminaciju, mržnju drugog i drugačijeg, govor mržnje i nasilje prema onima koji se ne uklapaju u sliku 'tipičnog' i 'normalnog'. Fašizam opravdava činjenje nasilja i zločina, te njihovo negiranje i relativizaciju.

Antifašizam možemo odrediti kao zajednički naziv za sve grupe, organizacije i ideologije koje se suprotstavljaju fašizmu i nacizmu, neofašističkom i neonacističkom pokretu i njihovim ideološkim obrascima. Izraz je u upotrebu ušao od sredine 1920-ih kada je označavao protivnike italijanskog fašizma, a kasnije i protivnike nacizma.

Antifašizam je univerzalna ljudska, humana i moralna vrijednost, civilizacijska tekovina usmjerena ka promovisanju, osiguravanju i poštivanju najviših standarda ljudskih sloboda i prava. Antifašizam podrazumijeva borbu protiv diskriminacije i segregacije, borbu za ljudska prava i slobode, borbu za ravnopravnost, borbu protiv rasizma, homofobije i svih drugih oblika fašizma.

Antifašistička borba prvenstveno obuhvata svaki vid promovisanja antifašističkih vrijednosti, edukacije i ukazivanje na nepravdu i zlo koje prouzrokuje fašizam.

Kao takav, antifašizam postoji oduvijek, u smislu borbe protiv nepravde, diskriminacije i drugih specifično fašističkih ideja.

U periodu Drugog svjetskog rata, antifašizam dobija svoj zvaničan pokret i ime, kao odgovor na formiranje fašističkih i nacističkih pokreta, te pribjegava i oružanoj borbi protiv fašizma.

Neki od najznačajnijih događaja i praznika ostvarenih u ozračju antifašističke osviještenosti na globalnoj sceni

Međunarodni dan žena obilježava se 8. marta svake godine. Tog dana se slave ekonomska, politička i društvena dostignuća pripadnica ženskog spola. Prvi Dan žena je obilježen 8. marta u SAD-u deklaracijom koju je donijela Socijalistička partija Amerike. Ideja za obilježavanjem Međunarodnog dana žena pojavila se prvi put početkom 20. stoljeća u doba brze industrijalizacije i ekonomske ekspanzije koja je često dovodila do protesta zbog loših radnih uvjeta. Žene zaposlene u industriji odjeće i tekstila su javno demonstrirale 8. marta 1857. u New Yorku zbog loših radnih uvjeta i niskih plaća. Demonstracije je rastjerala policija. Te iste žene su osnovale sindikat dva mjeseca kasnije. Protesti 8. marta događali su se i sljedećih godina, od kojih je najpoznatiji bio 1908. godine kada je 15.000 žena marširalo kroz New York tražeći kraće radno vrijeme, bolje plaće i pravo glasa. Godine 1910. prva međunarodna ženska konferencija bila je održana u Kopenhagenu u organizaciji Socijalističke Internacionale te ustanovila "Međunarodni dan žena" na prijedlog slavne njemačke socijalistice Clare Zetkin.

Međunarodni praznik rada obilježava se kao spomen na velike radničke proteste održane u Chicagu 1. maja 1886. godine. Čitavo 19. stoljeće bilo je obilježeno bezdušnim iskorištavanjem radnika. Niske nadnice i višesatni dnevni rad, od 12, čak i 18 sati za odrasle pa i djecu, iscrpljivao je ljude koji su u svim zemljama razvijenog kapitalizma štrajkovima zahtijevali dostojnije uvjete rada i života. Štrajkaški pokreti doživjeli su najveći zamah u SAD-u. Dana 1. maja 1886. godine u Chicagu je prosvjedovalo oko 40.000 radnika ističući zahtjeve simbolizirane u 3 osmice: 8 sati rada, 8 sati odmora i 8 sati kulturnog obrazovanja. Policija je intervenirala oružjem i ubila 6, a ranila oko 50 radnika. Mnogo je prosvjednika uhapšeno, a vođe štrajka izvedene su pred sud. Petero ih je osuđeno na smrt, a trojica na dugogodišnju robiju. U spomen na krvoproliće u Chicagu, na 1. kongresu Druge internacionale 1889. godine odlučeno je da će se 1. maja svake godine održavati radnički protesti. Već od sljedeće 1890. godine taj datum postaje međunarodnim danom opće solidarnosti radništva.

Rosa Louise McCauley Parks (4. februara 1913. – 24. oktobra 2005.) afro-američka aktivistica za ljudska prava i krojačica koju je američki Kongres proglasio „majkom modernog Pokreta za ljudska prava.“ Rosa Parks je postala poznata kada je 1. decembra 1955. godine na zahtjev vozača autobusa odbila ustupiti svoje mjesto bijelom putniku (mjestu u autobusu bila su podijeljena na mjesta za bijelce i mjesta za crnce, vozač autobusa je tražio od Rose da ustupi svoje mjesto bijelom putniku, s obzirom da su sva mjesta u dijelu za bijelce bila popunjena). Njeno uhićenje i nakon toga suđenje zbog građanskog neposlušnosti rezultiralo je bojkotom autobusnog prometa u Montgomeriju, jednom od najvećih i najuspješnijih masovnih pokreta protiv rasne segregacije u povijesti, koje je Martina Luthera Kinga Juniora, jednog od organizatora bojkota, promoviralo u vođu Pokreta za ljudska prava. Uloga Rose Parks u američkoj historiji priskrbila joj je status ikone u američkoj kulturi, a njezini postupci dali su legalitet pokretu za ljudska prava širom svijeta.

Martin Luther King Junior (Atlanta, 15. januara 1929. - Memphis 4. aprila 1968.) američki baptistički svećenik, aktivist za građanska prava i jedan od najvećih vođa za prava američkog crnačkog stanovništva. 5. decembra 1955. nakon govora održanog u crkvi na aveniji Dexter, a kao uvod u bojkot autobusa zbog slučaja Rose Parks, Martin Luther King Junior postat će medijski poznat. Njegovi govori ujedinili će crnce i započeti pokret za građanska prava američkih crnaca. Od tada pa nadalje rasisti će ga obasipati uvredljivim i prijetecim pismima, redat će se anonimni telefonski pozivi. Bacit će mu bombu u kuću, ali samo zahvaljujući sreći njegova će obitelj preživjeti. U svom bijesu rasisti će spaliti crkvu na aveniji Dexter. Istovremeno policija će više puta bezrazložno pritvarati Martina. Bio je jedan od vođa Marša na Washington 1963. kada je izrekao svoj govor naslovljen "I Have A Dream". Slušalo ga je 250.000 ljudi. Genijalni govornik, protivio se ratu u Vijetnamu. U oktobru 1964. godine prima Nobelovu nagradu za mir. Ubijen je 4. aprila 1968. hicem iz snajpera na balkonu hotelske sobe u Memphisu, u saveznoj državi Tennessee, u 39. godini života.

Stonvolški nemiri ili stonvolška pobuna (engl. Stonewall riots) bili su niz spontanih demonstracija LGBT zajednice protiv policijske racije koja se dogodila u ranim jutarnjim satima 28. juna 1969. godine u baru Stonewall Inn u Greenwich Villageu u New Yorku. Ovaj se događaj često navodi kao prvi slučaj pobune pripadnika LGBT zajednice u američkoj historiji, protiv sustavnog progona seksualnih manjina koju je provodila američka vlada. Stonvolški nemiri smatraju se početkom savremenog pokreta za prava LGBT osoba u SAD-u i svijetu. Tijekom sljedećih šest mjeseci osnivane su organizacije i listovi za promociju prava LGBT osoba. Tokom sljedećih godina osniva se još organizacija u SAD-u i svijetu. Na godišnjicu ovog događaja, 28. juna 1970. godine, održane su prve povorke ponosa u New Yorku, Los Angelesu i Chicagu. Slični marševi i povorke organizirani su i u drugim gradovima.

(Anti)fašizam u Bosni i Hercegovini

Bosna i Hercegovina i bosanskohercegovački narod još od davnina pokazuju da njeguju antifašističke vrijednosti. Bosnu i Hercegovinu stotinama godina krase ne samo prirodne ljepote, nego i ljepote suživota, multikulturalnosti i interkulturalnosti, multikonfesionalnosti i interkonfesionalnosti različitih etničkih i vjerskih skupina koje žive na prostoru BiH.

Tokom hiljadugodišnje historije Bosne i Hercegovine, postojali su fašistički pokreti i ideje koje su željele uništiti navedene bosanskohercegovačke antifašističke vrijednosti. Tako su Bosna i Hercegovina i njen narod tokom Drugog svjetskog rata bili meta fašističkih sila kako nacističke Njemačke i fašističke Italije, tako i fašističkih zločinačkih pokreta iz susjedstva i unutrašnjosti, kao što su ustaški i četnički pokret, Handžar divizija i drugi. Oružani otpor fašističkom okupatoru i njegovim saveznicima pružala je jedino Narodnooslobodilačka vojska Jugoslavije, odnosno partizani, pod vodstvom tadašnje Komunističke partije Jugoslavije i Josipa Broza Tita. Za vrijeme Drugog svjetskog rata na području BiH odigralo se čak 5 od 7 najvećih operacija Sila Osovine i domaćih izdajnika (7 ofanziva) u kojima su daleko nadbrojnije snage Njemačke i Italije potpomognute snagama ustaškog i četničkog pokreta htjele potpuno uništiti partizanske snage i ubiti vođe partizanskog pokreta prilikom desanta na Drvar.

Partizanka Milja Marin na Kozari

Da je većina bh. stanovništva bila na strani antifašističke borbe pokazuje i podatak da se tokom svake godine rata broj partizanskih boraca i borkinja iz Bosne i Hercegovine povećavao, da bi krajem 1944. godine preko 100 000 građana i građanki BiH učestvovalo u partizanskom pokretu. Pored broja boraca i borkinja iz BiH u partizanskom pokretu, antifašističke vrijednosti pokazuju i pojedinačni akti bh. građana i građanki u borbi protiv fašizma.

Muhamed Šefket efendija Kurt

Muhamed Šefket efendija Kurt spriječio je paljenje crkve i pokolj tuzlanskih Srba koji su ustaše planirale izvršiti na Badnju večer 1942. godine. Efendija Kurt predvodio je grupu Bošnjaka koji su intervenisali kod "ustaških" vlasti da se spriječi paljenje prepune pravoslavne crkve u Tuzli na Badnju večer 1942., što je bio osvetnički plan vlasti NDH za pogibiju grupe ustaša u okolini Doboja. Tajni ustaški odbor za istrebljenje tuzlanskih Jevreja i Srba planirao je postaviti eksploziv u pravoslavnu crkvu, a nakon toga htjeli su razoriti Srpsku varoš Tuzle i protjerati preostalo srpsko stanovništvo. Kurt je bio izabran da bude na čelu izaslanstva koje će tražiti od njemačke komande u Tuzli da se spriječe i onemoguće ustaški planovi, što je i učinjeno. Kada je njemačka komanda vidjela koliko je protivljenje Bošnjaka, izdala je pismenu naredbu kojom je zabranila ustašama da poduzimaju bilo kakve mjere odmazde bez njenog odobrenja. U isto vrijeme, slične akcije su poduzeli i tuzlanski Hrvati: Jure Begić, Ante Kamenjašević i drugi. Zalaganje Šefket-ef. Kurta za spašavanje srpskog stanovništva nije se završilo "intervencijom" u njemačkoj komandi Tuzle i on, s nekolicinom drugih Tuzlaka, odlazi u Zagreb s namjerom da od poglavnika NDH Ante Pavelića lično zatraži da se zaštite njihovi sugrađani srpske nacionalnosti. Pavelić ih tada nije primio, ali jest ministar u ustaškoj Vladi, od koga traže da ustaše ne diraju "mirno srpsko stanovništvo". Dva sina Šefket-ef. Kurta poginuli su kao partizani.

Fra Leo Petrović

Slična situacija desila se i u Mostaru 1941. godine. Nakon snažnoga vala progona i likvidacija srpskoga pučanstva u Hercegovini u prvim mjesecima uspostave NDH, fra Leo Petrović se, uz pojedine hercegovačke franjeve, javno usprotivio ustaškim vlastima zbog progona i ubijanja Srba. Na sastanku u Zagrebu kod Ante Pavelića fra Leo je izričito tražio da se Srbi u Hercegovini prestanu ubijati i progoniti i da se uvede red i zakon za sve ljude.

Zahir efendija Havić

U dolini Drine kao partizan i borac protiv fašizma djelovao je fočanski imam Zahir efendija Havić koji se priključio partizanima nakon jednog slučaja opetovanog nasilja u kojem je gotovo svo stanovništvo njegovog rodnog sela Slatina bilo pobijeno. Kao samosvjestan i obrazovan vjerski radnik, Havić se suprotstavljao ustaškoj politici, a posebno se isticao u „odgovaranju“ mladića svog sela od pristupanja ustaškim vojnim jedinicama. Kada je shvatio da takva vrsta otpora više nije dovoljna, počeo je aktivno agitirati za pristupanje jedinicama NOB-a, nakon čega se i sam priključio partizanskom pokretu.

Zahir efendija Havić – petokraka na ahmediji

Havić je postavljen za vjerskog referenta Prve proleterske brigade. Nakon Bitke na Sutjesci ustaše su uhapsile Havića i predali ga Nijemcima, koji su ga nakon toga sproveli u logor Sajmište kod Zemuna gdje je umro od posljedica mučenja. Imam Zahir efendija Havić nije jedini imam, ili neko drugo svešteno lice, koji je učestvovao u partizanskom pokretu. Pored njega u partizanski pokret pristupili su i pravoslavni sveštenik Vladimir Vlada Zečević, katolički svećenik Svetozar Rittig, muftija Murat efendija Šećeragić i mnogi drugi.

Antifašizam kao temelj državnosti BiH

Bosna i Hercegovina je u kontinuitetu bila suverena država od početka XII stoljeća do 1463. godine kada su joj Osmanlije oduzele državnost i suverenost. U narednih 480 godina, do Prvog zasjedanja Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine (1943.) imala je prekinutu državnost i suverenost te bila pod upravom 415 godina Osmanskog carstva (1463-1878), 40 godina Austro-Ugarskog carstva (1878-1918) i 25 godina kraljevina SHS i Jugoslavije (1918-1943). To je bio njen, skoro polumilenijski državopravni diskontinuitet. Državnost Bosne i Hercegovine obnovljena je na Prvom zasjedanju ZAVNOBiH-a, kao najvišeg predstavničkog političkog tijela za BiH, u Mrkonjić Gradu 25. i 26. novembra 1943. godine. U Rezoluciji koja je usvojena na ovom zasjedanju, BiH je određena kao zemlja koja „nije ni srpska, ni hrvatska, ni muslimanska nego i srpska i muslimanska i hrvatska“, pri čemu se još jednom potvrdila višestoljetna tradicija zajedničkog življenja u BiH.

Na Drugom zasjedanju ZAVNOBiH-a, koje je održano u periodu od 30. juna do 02. jula 1944. godine u Sanskom Mostu, donesene su brojne odluke, među kojima najznačajnije mjesto zauzima Deklaracija o pravima građana Bosne i Hercegovine, kojom se predstavlja jasan koncept modernog antifašističkog demokratskog društva i države. Deklaracijom se garantuju prava i slobode građana i građanki poput sloboda i ravnopravnost vjeroispovijesti, sloboda zbora i dogovora, udruživanja i štampe, ravnopravnost žena i muškaraca, kako u političkom životu, tako i u svim oblastima društvene djelatnosti, zajamčeno je opšte i jednako pravo glasa, te mnoga druga prava i slobode, koja predstavljaju neke od osnovnih antifašističkih vrijednosti.

Bosna i Hercegovina je 1992. godine međunarodno priznata kao nezavisna država u svojim avnojskim granicama (Antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Jugoslavije – AVNOJ).

Devedesetih godina prošlog stoljeća, na prostoru bivše Jugoslavije opet jačaju fašističke sile, nasljednice velikosrpskih i velikohrvatskih politika. Na Bosnu i Hercegovinu opet je izvršena agresija, kako bi se u njoj uništila tradicija zajedničkog življenja, kako bi se njena teritorija etnički očistila i raspargala. Tokom agresije na BiH od 1992. do 1995. godine počinjeni su brojni zločini nad bosanskohercegovačkim stanovništvom, porušeni su brojni vjerski, historijski i kulturni objekti.

Vranješević govori na Prvom zasjedanju ZAVNOBiH-a 1943

Stotine hiljada ljudi je ili ubijeno, ili raseljeno. Žrtve zločina tokom agresije na BiH bili su i srpsko i hrvatsko stanovništvo, a pogotovo bošnjačko stanovništvo nad kojim je počinjen i genocid. Rat i agresija na Bosnu i Hercegovinu dokaz je da se protiv fašizma treba kontinuirano i odlučno boriti.

I u zlim vremenima ispunjenim fašizmom, kakav je bio period agresije na BiH, mnogi ljudi su pokazali da njihovu antifašističke vrijednosti.

Srdan Aleksić kao primjer suprotstavljanja fašizmu

Grupa pripadnika tzv. Vojske Republike Srpske je 21. januara 1993. godine legitimisala stanovništvo na pijaci u Trebinju. Nakon što su ustanovili da je jedan od legitimisanih Alen Glavović, pripadnici tzv. VRS su ga krenuli maltretirati i tući. Srdan Aleksić je priskočio u pomoć svom sugrađaninu Alenu, a četvorica vojnika su pustili Glavovića i kundacima pušaka isprebijali Srdana. Od zadobijenih povreda, Srdan je pao u komu i preminuo 27. januara 1993. godine. Srdanov otac je u čitulji napisao "Umro je vršeći svoju ljudsku dužnost". Alen Glavović danas ne živi u BiH, ali svake godine posjeti Trebinje, Srdanov grob i njegovog oca. Srdanu Aleksiću je posthumno dodijeljena Povelja Helsinškog komiteta za ljudska prava u Bosni i Hercegovini.

- Fašizam se u BiH danas, između ostalog, ispoljava u negiranju zločina počinjenih tokom agresije. Zločini su počinjeni prema civilima u vidu ratnih silovanja, stvaranja humanitarnih kriza, raseljavanja i masovnih ubistava stanovništva u cilju stvaranja etnički čistih teritorija, genocida itd. Zločini su počinjeni iz čisto fašističkih pobuda. Fašisti danas negiraju počinjene zločine, relativiziraju ih i pribjegavaju historijskom revizionizmu.

- Fašizam se ispoljava i u samom državnom i ustavnom poretku, obzirom da svi građani i građanke nemaju jednaka prava i slobode. Danas se favoriziraju 'konstitutivni' građani i građanke, dok se oni 'nekonstitutivni' uglavnom diskriminišu. Trenutno državno i ustavno uređenje je takvo da građani i građanke Bosne i Hercegovine nemaju jednako aktivno i pasivno biračko pravo, odnosno ne mogu u određenim slučajevima birati svoje predstavnike/ce u organe vlasti, ili i sami ne mogu biti birani u organe vlasti.

- U Bosni i Hercegovini vrši se i segregacija na osnovu etničke i vjerske pripadnosti. Najvidljiviji primjer segregacije je praksa „dvije škole pod jednim krovom“. „Dvije škole pod jednim krovom“ uspostavljene su kao privremena mjera, kojoj je cilj bio da odgovori na uvredljivi poslijeratni etnocentrični obrazovni sistem i da potakne povratak izbjeglica i raseljenih osoba. Privremena mjera je postala trajna, uprkos naporima Međunarodne zajednice da osigura njenu tranziciju. Djeca istog uzrasta, koja pohađaju iste ili slične programe na istoj lokaciji, podijeljena su na osnovu etničke pripadnosti. U nekim slučajevima, djeca koriste odvojene ulaze, ili pohađaju nastavu u različitim smjenama, ili su jedna od drugih odvojena fizičkim preprekama, ili preprekama druge vrste.

Djeca hrvatske nacionalnosti pohađala su školu u desnoj strani zgrade, dok su njihovi bošnjački vršnjaci išli u školu u lijevoj strani zgrade

- Fašizam se danas u BiH poprilično otvoreno pokazuje. Bilo da se radi o okupljanju četničkog Ravnogorskog pokreta u Višegradu, ili o otvorenom rehabilitovanju i veličanju presuđenih ratnih zločinaca iz perioda Drugog svjetskog rata, ili agresije na BiH. Fašizam se ispoljava i govorom mržnje i nasiljem nad diskriminisanim i marginaliziranim skupinama bh. društva poput povratnika ili LGBT zajednice.
- Danas, antifašizam ne predstavlja samo borbu protiv fašizma kakav je bio prije i tokom Drugog svjetskog rata. Fašizam danas možda nema svoje armije, hiljade vojnika i teško naoružanje, kao što je to imao tokom Drugog svjetskog rata, ali još uvijek u svijetu postoje neofašističke i neonacističke organizacije i grupacije koje funkcionišu na principima diskriminacije, rasizma, segregacije, homofobije, antisemitizma, islamofobije itd. Postoje male organizacije koje se pozivaju na fašizam i nacizam i one su vrlo opasne, jer održavaju te ideologije na životu i nastupaju vrlo agresivno. Međutim, drugi problem su velike organizacije, uglavnom političke stranke, koje podržavaju ove manje i koriste ih u političke svrhe i na taj način podržavaju tu ideologiju, ne otvoreno, ali suštinski. Kad postoji sinergija između tih malih organizacija i stranaka, onda je to vrlo opasno. Fašistička učenja danas su dio programa određenih političkih partija, kako u svijetu, tako i u BiH. Takve političke partije, ali i neke druge organizacije i pojedinci, u BiH danas često zloupotrebljavaju riječ antifašizam. One ga predstavljaju kao nešto što je bilo potrebno, ali ne i dobro.

Antifašizam je civilizacijska tekovina, tako da njegove vrijednosti nikada ne mogu zastarjeti. Antifašizam je i danas pojam koji objedinjuje heterogene ideološke i političke grupe, pojedince i programe, okupljene oko zajedničke platforme suprotstavljanja fašizmu.

Antifašizam je prvenstveno potrebno usvojiti u političkom narativu i programu. Antifašizmom u politici konačno bi prestao nacionalistički i ratnohuškački narativ od strane političkih elita, a u fokusu djelovanja političara bili bi dobrobit i prosperitet građanki i građana BiH. Pažnja političara tada ne bi bila usmjerena ka stvaranju vještačkih kriza i međuetničkih tenzija, već bi obratili pažnju na stvarne probleme građanki i građana, te na njihovo rješavanje. Antifašizam u politici ne bi značio samo promjenu ponašanja političara, već i promjenu ponašanja samog biračkog tijela. Građani i građanke bi tada na izborima birali one koji nude kvalitetna rješenja za nezaposlenost, zastarjelu infrastrukturu, slabu ekonomsku moć itd, a ne one koji političke poene zarađuju na negiranju zločina i rehabilitovanju zločinaca, koji se zalažu za etnički čiste teritorije i slično.

Ostvarenje istinske demokratije u Bosni i Hercegovini nije moguće bez jake antifašističke ideje i jakog antifašističkog pokreta. Demokratija ne podrazumijeva samo vladavinu većine, demokratija podrazumijeva i zaustavljanje samovolje onih koji su na vlasti, te uspostavljanje, osiguravanje i poštovanje najviših standarda u oblasti ljudskih sloboda i prava. Antifašisti i antifašistkinje, okupljeni u stabilnoj i širokoj antifašističkoj fronti, jedini se adekvatno mogu suprotstaviti samovolji vlasti, te zahtijevati jednaka prava i slobode za sve građanke i građane BiH, bez obzira na njihovu etničku ili vjersku pripadnost, spol, rasu, seksualnu orijentaciju itd.

Državnost Bosne i Hercegovine obnovljena je 1943. godine na temeljima antifašizma. Građani i građanke su tokom agresije na BiH od 1992. do 1995. od agresora branili bh. antifašističke vrijednosti slobode, suživota i interkulturalnosti. Bosna i Hercegovina može opstati, osigurati prosperitet i dobrobit svim građankama i građanima, jedino pomoću antifašizma i antifašističkih vrijednosti.

Autor se prilikom izrade brošure koristio sljedećim izvorima:

- OSCE.org - „Dvije škole pod jednim krovom“ - Najvidljiviji primjer diskriminacije u oblasti obrazovanja u Bosni i Hercegovini
- balkans.aljazeera.net
- Državnopravni kontinuitet Bosne i Hercegovine i pitanje nacije - Prof. dr. emeritus Omer Ibrahimagić
- Bosanski model demokratske vlasti – Prof. dr. Dženeta Omerdić
- i drugi internet izvori

Svi stavovi i mišljenja izneseni u ovoj publikaciji ne odražavaju zvanične stavove i mišljenja TPO Fondacije.

Autor:
Tarik Smajlović

Podržano od strane:

